

quam in *Cod.* nostro non parum mendosum fit, medelam tamen

hinc inde impressis adferre posset. Subscriptum est:

Finis adest operis mercedem posco laboris.

II. fol. 109. minio: *De sanctitate meritorum et gloria miraculorum beati karoli magni ad honorem et laudem nominis dei.* Tractatum hunc alius itidem *Bibliothecae Aug. Codex* inter *Historicos profanos* numero DCLXVI. exhibet, quem *Lambecius* L. II. p. 329. recensendo aliquo nos labore levavit. *Lambecii* recensum in *Analektor. Vindob.* T. I. col. 468. *Kollarius* transtulit, subiecto *Gentiloti* iudicio, qui *Bollandi* ad diem XXVIII. Jan. sententiae innixus totum opus otiosi ac frivoli hominis centonem ex *Eginbardo* aliisque *Carolo* coaevis et sinceris *Scriptoribus*, simul et ex vanissimis *Pseudo-Turpini* fabulis contextum statuit, quibus cordatus quisque inspecto *Codice* calculum facile adjiciet. Ut tamen horum virorum dicta breviter colligamus, opus in tres *Distinctiones* abit, quarum cuilibet *Prooemium* praefixum est. Capita omnium trium *Distinctionum* *Prooemio primo* subiecta sunt, e quo discimus, Autorem Anonymum tempore *Friderici I.* Imp. atque adeo circa an. 1165. quo elevatio, translatio et canonizatio *Caroli M.* facta est, scripsisse *Micrologum*, cujus a se de eodem *Carolo* conscripti meminit, a praesenti opere diversum non putamus. Initium hujus *Prooemii* est: *Et si passim et va-*

rie odoris pigmentarii veneranda orthodoxi Karoli Magni celebratur memoria &c. Exemplar utriusque *Codicis* aequaliter procurrit usque ad *Dist.* III. c. 4. Hic vero interpolationes, transpositionesque incipiunt. Exemplar praesens in his verbis sistit: *in remedium anime suae suorumque instituit.* Alterum integro *Capite* superat, ut suo loco dicetur. Plura, ut diximus, *Lambecius* et *Gentilotus* supracit.

CCLXVII. VII. 7.

Codex membraneus lat. Sec. 84 XII. Folior. 190. f. nitide scriptus et rubricis distinctus continet *S. Paterii* Rom. Ecclesiae *Notarii* et *Secundicerii*, *Scriptoris* Sec. VII. *Expositionem V. T. ex Libris Gregorii M. Pont. Rom. concinnatam*, suasore ipso beato Viro, cui familiaris fuit. Praemittuntur I. *Decretum* de *Testium* numero ad condemnandum *Episcopum*, *Presbyterum*, *Diaconum* &c. requisito ex *Concilio Rom.* sub *Silvestro I.* quod incipit: *Et Episcopus vel presbyter non dampnetur &c.* extatque apud *Labb.* T. I. *Concil.* col. 1542. II. *Decretum*, quo varii ab excommunicatione eximuntur, ex *Concilio Rom.* IV. sub *Gregorio VII.* celebrato an. MLXXVIII. quod incipit: *Quoniam multos peccatis nostris*

nostris exigentibus &c. extatque itidem apud *Labb. T. X. col. 371.* III. *Testimonium* de Familiaribus *S. Gregorii*, atque inter eos *Paterio*, depromptum e *vita Gregorii* per *Johannem Diac.* scripta *L. II. c. 11.* hoc initio: *Prudentissimus Reſtor Gregorius &c.* et fine: *paterium eque notarium qui ab eo ſecundicerius factus ex libris ipsius utiliſſima* (*Edit. Pariſ. 1705. utillima legit*) *deſloravit.* Adjecit Librarius noſter: *que in hoc libro ſcripta ſunt.*

Itaque: *Incipiunt capitula teſtimoniorum veteris teſtamenti.* Eadem ut plurimum cum impreſſis, ſed hic tantum in *Genefin.* Poſt *Elenchum* hunc: *Incipit Prologus Paterii. Dum Beatiffimi atque apoſtolici Gregorii pontificis noſtri uestri quoque ad deum* (*Pariſ. addam*) *nutritoris dicta ſepius lectione percurrerem &c.* Non multo ante finem plenius ac melius legit Noſter: *et in quibusdam ſicut res expetiit typice. in quibusdam moraliter. in quibusdam etiam hystorice*, quam *Pariſina.* Poſt Prologum litera miniata ſequitur: *In nomine ſancte trinitatis incipit liber teſtimoniorum ueteris teſtamenti quem paterius de opusculis ſancti Gregorii pape urbis rome cum ſummo ſtudio excerpere curavit.* Contentione inſtituta cum praediſta *Editione Pariſ.* cujus *T. IV.* Opus noſtrum habetur, ſpeciminis loco quaedam monere viſum eſt. *C. IV.* verba ultima *Pariſ. arborem proteſtionis adhibeat*, nobis ferat. *C. XV.* in noſtro, ut in pluribus *Mſs.* deſt.

C. XIX. nobis *XVIII.* melius terminatur a noſtro: *diſceret quid elatus amiſſet.* *C. LII.* breviffimum noſter omittit, ut alii *Codices.* *C. LXVI.* nobis *LXIV.* pro: *Vigilanti etenim corde dormit, qui &c.* noſter habet: *Uigilanti etenim corde corpus dormit, quia &c.* *C. ſeq.* initio haec verba abſunt a noſtro: *Jacob qui angelum tenuit, uno pede mox claudicavit.* *C. LXXIV.* aliquot linearum cum aliis *Mſs.* pariter non agnoſcit noſter.

A. Fol. 37. p. 2. Incipiunt capitula libri exodi. Praemittuntur argumenta *Capp. LVII.* cum *Pariſina LXII.* cenſeat. Itaque ſubito deſt *C. III.* quod *Mauriani* a ſuis quoque *Mſs.* abeſſe teſtantur. Initio *C. VII.* nobis *VI.* pro *de adminiſtrato per angelum miniſterio* legimus *de miniſtratione per angelorum miniſteria.* *C. XI.* rurfus abeſt a noſtro et aliis *Codd.* Similiter et *C. XVII.* paucarum linearum. Vocem *praemiſſum*, quae initio *C. XIX.* in impreſſis occurrit, delevit noſter. *C. XX.* nobis *XVII.* melius cum noſtro ſic finies: *in oblatione dei primogenitum aſini ove mutavit.* Initium *C. ſeq.* *Dum de diſpenſatoria mutatione noviter ex interno moderamine ad converſionem venientium tractaretur &c.* fortasſe malis cum noſtro legere: *Dum de interno moderamine de diſpenſatoria inuitatione noviter &c.* *C. XLII.* a noſtro, et *Maurianorum Codd.* abeſt. *C. XLVIII.* nobis *XLIV.* impreſſi habent hanc clauſulam: *Sancti itaque Apoſtoli*

li — in solo fundamenta, quam non habet noster. C. LIV. nobis L. nescio, an non aptius cum nostro legatur: *de distinguenda vi diuine iracundie*, quam cum impressis: *de extinguenda divina iracundia*; maxime si conclusio hujus C. perpendatur. C. LVII. nobis LIII. initio nec *de visione scientiae*, nec *de divisione scientiae* quidquam valet, sed prout noster legit: *de visione diuine essentiae*.

A Fol. 65. p. 2. *Incipiunt capitula libri leuitici*. Numero nobis juxta et Parifinis XV. C. XI. plus quam 10. lineis nobis prolixius est; a fine enim sic procedit: *In expositione testimonii libri numeri inuenies integram sententiam ubi dicit de rufa uacca — caritas ad ultimum multiplicatur*. Variat et in aliis frequenter lectio.

A Fol. 73. p. 2. *Incipiunt capitula Libri numeri*. Nobis et Parifinis XXIV. C. XXI. nobis finitur: *qui cadens apertos habet oculos*. In impressis plus quam 9. lineis ulterius excurrit.

A Fol. 85. *Incipiunt capitula libri deuteronomii*. Parifini XXVIII. nos XXIV. numeramus. C. XVII. *de remittenda proximorum injuria* nobis deest. C. item XIX. et XX. brevissima. Denique et XXIII.

A Fol. 94. *Incipiunt capitula libri ibesu naue*. Censentur tantum II.

A Fol. 95. p. 2. *Incipiunt capitula libri iudicum*. Sunt numero VIII. Maxime et hic et alibi

ingressus *Capitum* ab impressis differunt.

A Fol. 100. *Incipiunt capitula libri regum ex ordine facta*. Sunt vero Libri I. Parifinis numero XV. nobis uno pauciora, et quidem ob defectum *primi*. C. VII. nobis VI. sub initium melior est nostra lectio: *de bono humilitatis*, quam Parifina, *de bono obedientiae*.

A Fol. 107. *Incipiunt capitula libri regum secundi*. Utrunque XV. Finis C. XI. Parifinis: *non vult vindicare*, nobis: *non vult videri*.

A Fol. 116. *Incipiunt capitula libri III*. Parifinis numero XIII. nobis XIV. nam C. *ultimum* nobis in duo sectum est, Capite novo ab illis verbis: *Is qui uitam reprobam non vitat* (nobis *non mutat*) exordiente.

A Fol. 122. p. 2. *Incipiunt capitula libri Regum. quarti*. Horum cum Parifinis XI. numeramus.

A Fol. 127. p. 2. *Incipiunt capitula. In libro Psalmodum*. Elenchus Parifinus horum CCLXXXVII. noster vero tantum CLXXXV. prodit. Itaque nostro defunt sequentia: 5. 7. 9. 11. 12. 16. 17. 19. 24. 27. 33. 35. 37. 43. 44. 45. 50. 51. 55. 56. 60. — 62. 73. 74. 76. 82. 90. 98. 101 — 104. 123. 124. 128. 133 — 135. 147. 149. 157. 158. 161. 168 — 170. 174. 179. 181. 185. 192 — 194. 196 — 199. 200 — 202. 205. 207. 210 — 212. 215. 218. 220 — 222. 225. 228.

230 — 234. 239. 242. 245. 246. 248. 251 — 257. 259. 260. 264. 268. 273. 277. 278. 282 — 284. Quae *Capitula*, cum plerumque et admodum brevia sint, et in Codicibus a *Maurianis* adhibitis pariter deficient, suspicari quis possit, ea successu temporis *Paterio* subposita fuisse. C. praeterea LIX. nobis XXXIX. item CXLII. nobis CII. et CCVIII. nobis CXLIV. in impressis prolixiora sunt; ut frequentem *Lectio*nis diversitatem taceam.

A *Fol.* 174. p. 2. *Incipiunt Proverbia Salomonis.* Hic vero nulli jam nobis *Capitulorum* adpositi sunt numeri. *Mauriani* XXXVII. censent. C. III. nobis in duo sectum; XXI. vero et XXII. in unum coaluere. C. XXVII. in impressis longius procurrit. C. autem XXXV. et XXXVII. in nostro.

A *Fol.* demum 182. *Incipiunt testimonia de Canticis Canticorum.* XLIX. *Capitula* numerant *Mauriani*. C. I. nobis brevius IV. vero deest, uti et XIV. et XVI. XXIII. nobis prolixius, et multo magis XXXI. C. XXXII. totum abludit ab impressis; ita et XXXV. Post quod aliud noster exhibet *Capitulum*, quod ab impressis abest, sed sententias C. XVI. refert. C. XXXVI. nobis paucis constat lineis, Sequens vero impressis longius est, uti et XXXVIII.

CCLXVIII. VII. f. 26.

454 Codex membraneus lat. Sec. XII. Folior. nunc 75. 4. nitide

perscriptus, rubricisque enotatus Iconismum praefert linearem *Gregorii M.* fedentis et adstanti *Augustino* monacho, post *Archiepiscopo Cantuariensi*, pedum pastorale tendentis; complectitur vero *Isidori Hispalen. Commentaria in V. T.* quorum inscriptio: *Exameron Ysidori.* Prologus incipit: *Hystoria sacre legis non sine aliqua prenuntiatione futurorum &c.* Ordo Librorum praeposterus est; hoc enim proceditur modo: *Genesis, Leviticus, Deuteronomium, Josue, Judices, Ruth, Exodus, Numeri*, atque hic absecta sunt IV. ultima *Capitula*, quae in Edit. du *Breulii Paris.* 1601. p. 482. leguntur. Jam vero *Codex* noster Editione hac longe plenior, ideoque magni momenti est, maxime, quod ad Libros priores, *Genesin, Exodum &c.* adtinet. Id, ut quodam declarem specimine, Principium Exempli nostri adscribam. *Bresith. i. Genesis. In Principio Creavit deus celum et terram. Hoc duobus modis accipitur. siue in primo omnium. siue in filio per quem facta sunt omnia. Celi autem nomine angelica creatura. terrae autem informem insinuat materiem. ex qua uniuersa moles huius mundi formata est. ut alias scriptum est. Hec ita esse per hoc intelligitur. quia hoc corporeum celum quod firmamentum uocatur secunda die post conditionem lucis creatum est. et hec terra tunc formam accepit. quando ab aquis distincta est. Ipse quoque aquae tunc speciem sumpserunt. quando in unum*

sub